

Jan 18,28-38
Pravda

1. čtení: Gn 28,10-15

Kázání: Jan 18,28-38

Bratři a sestry,

mám strach, že jsme si i jako křesťané na to taky už příliš zvykli. Že když jde o nalezení pravdy, vyskakují nám různě vtipné a různě trpké citáty o tom, jak je pravda nejistá, flekatá, soukromá a individuální, jak má každý tu svou a že přece nemůžeme někoho přesvědčovat o té naší pravdě. Co když mu nevyhovuje, co když se mu nehodí? Jenže jako křesťané máme v té dnešní době polopravd, skoropravd a mnohopravd jednu nevýhodu. Ten náš zakladatel, mistr a Pán, ke kterému se hlásíme, bral pravdu hodně vážně, smrtelně vážně. On sám o sobě řekl: Já jsem Pravda. A jestli chceme být jeho následovníky, nosit jeho jméno, totiž říkat si křesťané, pravdě se nevyhneme.

V dnešním rozhovoru z Janova evangelia jde taky o pravdu. Třeba se z něj můžeme něco přiučit. V tom rozhovoru tak nějak vystupují vlastně čtyři mluvčí. Jsou tu, jak píše Jan, židé. A tady prosím velký pozor. Evangelistovi nejde o Židy, jako národ. Rozhodně tady nenabádá k nějakému antisemitismu. I když si ta jeho slova tak rády vypůjčovali a převraceli celé generace těch, kteří si potřebovali vylít zlost a zchladit záhu na někom odlišném a slabším. Židé, tady u Jana, znamenají jednu konkrétní skupinu tehdejšího židovstva, tu skupinu, která hlavně chtěla zachovat chrám, alespoň nějakou moc nad věřícími a hlavně nechtěla dělat problémy Římanům. Tehdy se jim taky říkalo kněží a velekněží. Dnes by se mohlo říci klidně faráři. Ti se chtěli Ježíše zbavit, protože jim podkopával to jejich dobré spokojené bydlo. Dalším nezanedbatelným mluvčím je tu dav, který stojí pod okny Pilátova paláce a řve, že chce vidět krev, a zrovna teda Ježíšovu krev. Pak je tu sám Ježíš, člověk, který je přesvědčen o svém Božím poslání a o Boží pravdě. No a nakonec je tu Pilát. A každý z těch čtyř má nějakou svoji pravdu. Co my s tím? Pokud se chceme do toho příběhu nějak vžít, tak na čím místě se cítíme stát?

Doufám, že vás stejně jako mě zajímá ten Pilát. To on se tady baví s Ježíšem. Tváří v tvář. To bych taky moc chtěl. To Pilát je tady na vázkách, na čí stranu se postavit, komu dát za pravdu. Ano, takhle se taky často cítím. Komu věřit? Na kterou tu pravd vsadit? A vždyť se tady i tak pěkně, upřímně ptá: Co je pravda? Vždyť on ten Pilát byl vlastně člověk hledající. A Ježíš ho asi nějak nepochopil a odpovídá mu takovými odpověďmi neodpověďmi. Chudák Pilát. Ne! Pilát rozhodně nebyl chudák. I z dalších biblických i mimobiblických historických zpráv víme, že Pilát byl prospěchářský, hloupý a krutý politik. A ta jeho otázka: Co je pravda? To je spíš povzdech. Že každý tady má tu svoji. Nějakou pravdu mají ti faráři, když se chtějí Ježíše zbavit. Že nějakou pravdu má určitě i ten dav venku. Dav má totiž vždycky pravdu, i kdyby byl úplně mimo. A nějakou pravdu má asi i ten Ježíš. Jenže na kterou z těch pravd si vsadit? Ke které se přimknout, o kterou opřít svůj život?

Alespoň tohle je význam slova pravda v Bibli, v hebrejštině Emuna, pravda, je to, co je věrné a spolehlivé, o co se můžu opřít, na co můžu vsadit svůj život. Pravda je vždycky ta cenná pravda. Pravda, která nemá cenu, je bezcenná, i když pořád pravdivá. Je to jako s čísly ve sportce. V neděli večer má hroznou cenu, jaká ta čísla zítra padnou. V pondělí už si to přečtete ve všech novinách. Pořád je to pravda, ale je už bezcenná. V Bibli, v těch příbězích a básních a modlitbách nejde hlavně o pravdu, jako o shodu výroku se skutečností. O to, že 1 a 1 jsou dvě. Ano, to taky, bez toho by svět nefungoval, v Bibli jde ale hlavně o tu pravdu, která má cenu pro lidský život.

No a hledá tady Pilát tuhle pravdu? On totiž pilát má taky svou pravdu. Tedy bude mít. Je to totiž

jako ve fotbale. Pilát se tady může cítit jako rozhodčí, který když pískne faul, tak to faul bude. Ať už je realita jakákoli, ať už hráči nebo lidi vidí cokoli, ve fotbale je to faul, když ho pískne rozhodčí. A je jedno, co ukážou po zápase kamery. Pilát tady totiž má moc si tu svou pravdu stvořit. A taky si ji stvoří. Nejdřív tuhle: Ježíš je nevinný. Pak zas tuhle: Tak ho ukřižujte. No, v obojím se trefil.

Ten náš mistr a Pán, Ježíš Kristus říká: Já jsem ta Cesta, Pravda i Život. A poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými. A to je ten veliký rozdíl mezi tou Ježíšovou a pravdou všech těch ostatních zúčastněných. Ježíš jako jediný v té Boží pravdě zůstane svobodný, a tou svojí cestou se za pravdu zaručí, ukáže sám na sobě, že o ta Boží zaslíbení se lze opřít. Že Bůh nedopustí, aby to s námi dopadlo zle, ať už to bude jakkoli. To je ta osvobozující moc pravdy. Všichni ostatní z toho našeho rozhovoru půjdou klidně spát. Rozhodně ne ale svobodní a zítra, za pár dnů, za pár let jim z té jejich pravdy bude jenom hodně smutno nebo hodně zle.

Tak a co teď my s tím? Poznali jsme, že ta Ježíšova slova, to otm milování Pána Boha a bližních, to o tom odpouštění, to o té věrnosti, o důvěře, poznali jsme, že je to pravda? A že Ježíš v tom všem pravdivě žil, že byl a je Pravdou? Myslím, že ano. A budete se divit, ale to pozná skoro každý, kdo si tu Bibli přečte. Každý vlastně bude souhlasit s desaterem a dvojpříkázáním lásky a skoro každému by se líbil svět podle Ježíšova kázání na hoře. V takovém světě by chtěl žít skoro každý. To je ta jedna rovina pravdy. Pak je tu ale ještě ta druhá, ta s tím opřením se, spolehnutím se, to, že je to pravda, na kterou můžu a mám vsadit svůj život. Je Ježíš Kristus a všechna jeho slova a celý jeho život touhle pravdou? Jde to, opřít se o to? Spolehnout se na to? No, to už je úkol. To je náš úkol právě tohle světu dokazovat. Ne, že Bůh existuje. Ne, že svět byl stvořen v sedmi dnech, ne, že se Ježíš narodil 24. 12. roku 0 z Marie panny a zemřel roku 33. Ani emáme světu dokazovat, že byl vzkříšen. Nic z toho dokázat nejde. Naším úkolem je ukazovat, že se o to dá opřít, že jde a stojí za to na všechna ta boží zaslíbení a Ježíšova slova vsadit celý svůj život a žít to. Právě takhle myslel i ten náš Mistr Jan Hus to svoje: Protož, věrný křesťane, hledaj pravdy, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti: nebť [pravda](#) tě vysvobodí od hřícha, od d'ábla, od smrti duše a konečně od [smrti](#) věčné, jenž jest odlúčení věčné od milosti Božie... (*Výklad viery 1412*)

Je v Bibli, v Bohu samotném, ještě něco, co jediné je cennější, než pravda. A to je láska prokázaná v milosrdenství. Ale to už je zase další příběh.